

WERKBLAD JUDITH WURMS

Bron 1. foto Judith

Judith Wurms is geboren op 23 juli 1932. Op deze foto is ze 9 of 10 jaar oud. Bestudeer de foto. Bij welke gelegenheid is deze genomen?

.....
.....

Bron 2. foto moeder

Op deze foto zie je Judiths moeder. Er is maar één foto van haar over. Ze heet Henderika Wurms-Neeter, en is in 1894 geboren.

Maak een reconstructie van het gezin Wurms. Vader, moeder, zoon Juda en dochters Kitty, Eva en Judith, wonen in Amsterdam. Vul in hoe oud ze zijn op twee onderstaande momenten. Mei 1940: de bezetting van Nederland begint. Februari 1943: vader, moeder, Kitty, Eva en Judith worden opgepakt en komen in kamp Vught terecht. Het 'normale' leven houdt op.

	geboortedatum	mei 1940	februari 1943
vader Joseph Wurms	23 september 1894		
moeder Henderika Wurms-Neeter	15 maart 1894		
broer Juda	12 november 1919		<i>is dan al dood</i>
zus Kitty	4 oktober 1923		
zus Eva	11 juni 1927		
zus Judith	23 juli 1932		

Bron 3. citaat

Uitleg laatste regel: met Pesach (Pasen) eten joden speciaal brood dat niet gerezen is.
Waarom wil Judith het brood van het kamp op dit moment niet eten?

.....
.....
.....

Ken je huidige voorbeelden van mensen die bepaald voedsel niet nemen? Waarom doen ze dit?

.....
.....
.....

Bron 4. poesie-album Eva

In 1941 schrijft Judith in het poesie-album van haar oudere zusje Eva.
Wat valt je op? Vergelijk het met een poesie-album of vriendenboek van nu. Kijk naar handschrift, inhoud gedichtje, versiering (bestudeer de bron nauwkeurig).

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Van Eva's spulletjes is haar poesie-album het enige dat nog over is.
Vind je dat dit poesie-album waardevolle informatie geeft over de persoon Eva ? Geef een argument voor en een argument tegen.

Ja, want

.....
.....
.....

Nee, want

.....
.....
.....

Bron 5. foto razzia

Het gezin Wurms wordt opgepakt en naar kamp Vught gestuurd. Op deze foto uit 1943 zie je andere joden die uit huis zijn gehaald. Ze staan bij het Muiderpoortstation in Amsterdam, en wachten op waar ze verder naar toe worden gebracht. Hoe kun je zien dat het niet een gewone reisgroep is?

.....
.....

Wat vertelt de foto over de verwachtingen die de mensen hebben? Noem een concreet voorbeeld.

.....
.....

Bron 7. brief moeder en Judith

Juni 1943: alle joodse kinderen tot 16 jaar moeten weg uit Vught. Ook Judith dus. Haar moeder gaat met haar mee. Deze brief schrijven moeder en Judith ter afscheid. De laatste 7 regels zijn van Judith. Ontcijfer de bron. Wat valt je het meest op?

.....
.....
.....
.....

Judith weet niet waar ze naar toe gaat. Wat is haar bestemming? Zie ook bron 8.

.....
.....

Bron 8. transportlijst

Dit is een pagina van de officiële lijst van het kindertransport van 6 juni 1943.

Zoek de naam van Judith en haar moeder op.

Zoek het jongste kind van de lijst op. Schrijf de gegevens hieronder op.

.....
.....

Bron 9. kaart

De treinen, met aan boord in totaal 1296 kinderen (en moeders en vaders), gaan vanuit Vught eerst naar Westerbork. Hier blijven een aantal kinderen om verschillende redenen achter.

Daarna rijdt het transport in drie dagen naar Sobibor, in Polen. Het is een groep van ongeveer 3000 mensen (kinderen en ouders). In Sobibor wordt iedereen vermoord. 27 kinderen ontsnappen aan dit lot.

Bekijk het kaartje en zoek de drie hier genoemde plaatsnamen op. Pak een actuele atlas of kijk op Google Maps.

In de huidige situatie ligt Sobibor nog steeds in Polen, maar ligt het nu vlakbij twee andere landen:

.....
.....

Het donkergrijze gebied is Duitsland tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hoe verhoudt het Duitsland van nu zich tot het Duitsland van toen?

.....
.....

Bron 10. namen Kindermonument

In het voormalig kamp Vught staat nu een monument voor het kindertransport. Hier op staan de namen van de kinderen die in Sobibor zijn vermoord. Dat zijn er 1269.

Vergelijk de namen uit de laatste kolom met die van bron 8. Kies drie voorbeelden van namen die in bron 10 ontbreken en schrijf ze hieronder op, met de bijbehorende gegevens.

.....
.....
.....

Waarom ontbreken deze namen op bron 10?

.....
.....
.....

Bij het Kindermonument in Vught liggen vaak bloemen en teddyberen, ballen, autootjes en ander speelgoed.. Stel, jullie gaan met school hiernaar toe. Jouw groepje mag voor € 10 iets uitzoeken om namens de school neer te leggen bij het monument. Denk daarbij aan Judith. Wat wordt het?

.....
.....
.....

Je mag ook iets zeggen terwijl je het neerlegt. Wat ga je zeggen?

.....
.....
.....
.....
.....
.....